

משלוחי מנות לרבי

זכינו בזכות הנפלאה, לשלוח לרבי משלוח-מנות מידי שנה. בשנים הראשונות היו משלוחי המנות די פשוטים, אך לאחר מספר שנים התחלתי לבצע רעיונות מיוחדים יותר המבוססים על דבריו של הרבי. השקעתי הרבה שעות של מחשבה והרבה שעות של ביצוע בהכנת משלוחי המנות...

גב' איטא ביסטרצקי

קראון הייטס - ירושלים

החל מפורים תשכ"ג, הפורים הראשון מאז עברנו מניו ג'רסי לניו יורק, התחלתי להכין משלוחי מנות לרבי ולרבנית חיה מושקא ז"ל וגם לרבנית חנה ז"ל אמו של הרבי. בשנים הראשונות היו משלוחי המנות די פשוטים, אך לאחר מספר שנים התחלתי לבצע רעיונות מיוחדים יותר המבוססים על דבריו של הרבי, ובמשך הזמן כל בני המשפחה עסקו זמן רב לפני פורים במחשבות – איך תיראה העוגה שאשלח בפורים.

למשל, זכור לי שפעם הרבי דיבר בתענית אסתר על הנאמר "ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר" – "ויקר - אלו תפילין", ובהתאם לכך עיצבתי את העוגה. לעוגה המיוחדת צירפתי בדרך כלל גם וודקה – סמיךנוף, וגם חלות מאפה ידיי (ולעתים מעשי ידי בנותיי) – גם הן היו בצורות מיוחדות וסימליות: פעם בצורת כתר, פעם בצורת האות מ"ם ועוד.

אמנם לא הלכתי אף פעם להגיש את משלוח המנות ורק בעלי והילדים הלכו, אך זכיתי לשמוע על תגובות שונות בגלל הקשר שהיה לבעלי עם ר' בערל יוניק ועם המשב"קים, ואף זכיתי להתייחסות אישית מהרבי במספר הזדמנויות, כפי שאספר.

"מצויים בתפילות הרבי כל יום"

למעשה הקשר האמין של משפחתנו עם משפחת בית הרב החל דור אחד קודם. חמותי הייתה בת חסיד של הרבי הרש"ב נ"ע, וכבר בהיותה תינוקת הייתה משפחתה הולכת עם משפחת הרבי הקודם לנאות דשא בימות הקיץ, כך ששיחקה ויצרה קשר עם בנות הרבי, חברות שנשארה לאורך ימים. (הרבי הרש"ב אף היה מסדר קידושין שלהם וכמפורסם, הייתה זו הפעם היחידה בה הרבי חבש ספודיק לראשו מחוץ לליובאוויטש), ומצד בעלה הקשר היה מיוחד ביותר; ידוע הסיפור בו חמי, הרב מרדכי ביסטריצקי, הכין כרטיסים לאנייה עבור חמיו וחמותו, הרב לוי ורוחמה לגאוויער, אך הם לא קיבלו ויזה להמשך הדרך, ובינתיים שמע חמי כי הרבי הקודם מנסה להשיג כרטיסי הפלגה עבור חתנו הרמ"ש ובתו חיה מושקא שנמלטו מצרפת לפורטוגל, כך שהוא יצר קשר וגלגלו על ידו את הזכות שבה הרבי והרבנית יצאו את אירופה באנייה האחרונה ממש. על כך אמר הרבי הקודם לרבי, שחמי ומשפחתו מצויים בתפילותיו בכל יום.

אני גם יודעת שהרבי הקודם עמד על כך שעליו לשלם עבור הכרטיסים. כמה ומתי שילם? – איני יודעת. אך אני יודעת שתחושת הקירבה של משפחתנו הייתה אמיצה ביותר. הרבנית הייתה עורכת הזמנות של פריטי מזון שונים מחנותו של בעלי ששכנה בצד המזרחי של מנהטן, שוחחנו לעיתים בטלפון והרבנית גם הרגישה בנוח לבקש ממני חפץ זה או אחר אם הצטרחה, אך מעולם לא לקחה דבר-מה מבלי להשיב לי תמורה. אני זוכרת שפעם ביקשה לשאול מכשיר אדים ולמחרת קיבלתי ממנה זר פרחים...

הרבי והרבנית נ"ע לעומת זאת, לפני הנשיאות, היו מגיעים לבית הורי-בעלי ברכבת התחתית, ובעוד הרבי היה משוחח עם חמי בדברי תורה שוחחה הרבנית עם חמותי ברוסית. לאחר קבלת הנשיאות אמר פעם הרבי לבעלי כי הוא יכול להיכנס אליו כל אימת שירצה. בעלי ניצל פריווילגיה זו רק פעם אחת, לצורכי ארגון "הצלה" בו היה מעורב מאוד.

המטפחת

כאשר בננו מענדי נולד, כתבתי לרבי שאני יודעת שאי אפשר לכבד, אך עם זה הייתי מאוד רוצה שהרבי יהיה סנדק שלו, ואם הרבי לא יכול

לבוא לביתנו, נביא עשרה יהודים לגן עדן התחתון ושם נערוך את הברית. הרבי לא ענה לנו ולא ידענו איך להיערך לברית. ואז, בעלי נעמד על יד דלתו של הרבי והרבי שאל אותו לרצונו וביקשו להיכנס אל החדר. היה זה בעשרת ימי תשובה וחדרו של הרבי היה עמוס במכתבים. אלפי מכתבים עמדו על שולחן הכתיבה שלו כמו חיילים, והרבי ניגש בדיוק אל המכתב שלי ואמר לבעלי: "הייתי רוצה לבוא לברית, אך זה לא טוב עבור הילד שאהיה שם, משום קינאה ושינאה, לכן אמור לי באיזו שעה הברית ואני אהיה שם" ... בעוד הרבי מדבר הבחין בעלי בשתי מטפחות אף מונחות על השולחן. הוא אזר עוז ושאל את הרבי אם יוכל לקבל משהו אולי, לעטוף בו את הילד, והבטיח להחזיר זאת לרבי מיד לאחר הברית. הרבי הרצין מאוד ואמר לבעלי: "במטפחת הזו ניגבתי את הדמעות בראש השנה, בעת התקיעות, קח אותה והשתמש בה, ולאחר מכן תן אותה לאשתך במתנה" ... מטפחת זו שמורה אצלי, כמובן, כאוצר יקר.

ואם מזכירים תשורות מהרבי, רצוני להזכיר גם שלקראת נישואיו של בננו הרב לוי ז"ל, נתנה לנו הרבנית חיה מושקא מטפחת אדומה מהרבי הרש"ב, בה הרבי היה עוטף את השופר, וכן צעיף מהרבי הרי"צ. למרות שהחתונה הייתה בארץ ישראל, היא סמכה על בעלי שיחזיר את הדברים בשלום. אכן בעלי לא הוריד מעליו לרגע את החפצים במשך כל זמן שהייתנו בארץ. (בעלי אף דאג להתיר נדר, כך שיהיה מותר לו לטלטל בשבת בתוך עירוב ולא להזניח את החפצים) כאשר שבנו לארצות הברית, הלך בעלי להחזיר את החפצים המיוחדים לרבנית. את המטפחת של הרבי הרש"ב קיבלה בחזרה, אך את צעיף הרבי הקודם הותירה בידו.

לבננו יוסי העניקה הרבנית לנישואיו חולצה לבנה שתשמש קיטל, ועליה ראשי התיבות JS, כלומר, ראשי תיבות שמו של הרבי הרי"צ נ"ע.

הרבי נכנס למשאית...

הזכרתי שהיו מספר פעמים התייחסויות אישיות אליי ואספר על כמה מהן:

- כשגרנו עדיין בווינלנד, ניו-ג'רסי, היינו מנצלים את ביקורינו בקראון הייטס גם להביא הביתה לחם וחלב ישראל. היינו מגיעים במשאית כחולה

גדולה שמאחוריה פרשנו מזרונים שעליהם ישנו הילדים בדרך הביתה. פעם עצרנו את המשאית על יד חנות המכולת של ר' יענקל ליפסקר. בעלי נכנס לערוך קניות ואני נשארתי עם הילדים במשאית. כאשר הרבי בא מבית אימו וראה שאנו במשאית, נכנס ודיבר אתנו. לפתע נשמעה צעקה מאחד הבחורים הצעירים שנכנס למכולת: "הרבי נכנס למשאית!" בעלי התעניין בצבע המשאית והבין מיד במה המדובר...

• פעם נתן הרבי לבני מענדי מצה בערב פסח. כאשר הגיעו בעלי ומענדי הביתה שאלתי אותו אם קיבל מצה גם עבורי, אך תשובתו הייתה שלילית. סעודת יום טוב הייתה למחרת בקומה השנייה, כנהוג אז. בעלי ומענדי היו שם וכאשר הרבי נכנס שאל אותנו מענדי בקולו הילדותי "האם אוכל לקבל חתיכה פיזפונת של מצה עבור אמי?" הרבי לא ענה לו [הוא היה בין נטילת הידיים לברכת המוציא], אך לאחר מכן הרבי פנה אליו ואמר: "שאלת אותי משהו?" ומענדי חזר לפני כל המסובין "אוכל בבקשה לקבל חתיכונת מצה עבור אמי?" והרבי נתן בחיוך פיסת מצה עבורי.

• תמיד זכיתי לחיוך רחב מהרבי כאשר נשי חב"ד ערכו את הכינוסים ועברו אחת-אחת על יד הרבי לקבלת ברכה (אולי זה המקום לציין גם שהרבי דיבר בשבת אודות הקמת אירגון נשי ובנות חב"ד ובאותו מוצאי שבת כבר התקיימה בביתנו האסיפה הראשונה שבה למעשה התחיל אירגון נפלא זה).

• פעם הלכתי בשבת אחר הצהריים בפינת הרחובות איסטון פרקווי וברוקלין, וחיכיתי לבעלי שישוב מ-770. לא ידעתי שאפגוש כך את הרבי כשהוא הולך מ-770 לכיוון ביתו. הרבי עבר ואמר "גוט שבת" ואז הסתובב אליי ואמר לי: "אני חושב שזו הפעם הראשונה שאני רואה אותך בפארבריינגען..."

משלוח המנות לרבי

אכן זכינו בזכות הנפלאה, ועל כן השקעתי הרבה שעות של מחשבה והרבה שעות של ביצוע בהכנת משלוחי המנות.

אציג מספר תמונות השמורות עמי מעוגות שהכנתי ואשתדל להוסיף הסבר קצר עליהן:

יצרתי עוגת 'טנק' בשנה שבה הרבי דיבר הרבה על "טנק מבצעים". אגב, תמונה זו צולמה בבית הרבי.

אמנם הפסוק במגילה כותב "דורש" אך אני הכנתי את העוגה כשהמילים נקראות: כ"ק אדמו"ר שליט"א הדורש טוב לעמו. את הה"א המיותרת הוספתי בגלל הרבי.

בשנה שהרבי ביקש ועודד להקים בתי חב"ד, יצרתי בית חב"ד משוקולד על הפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

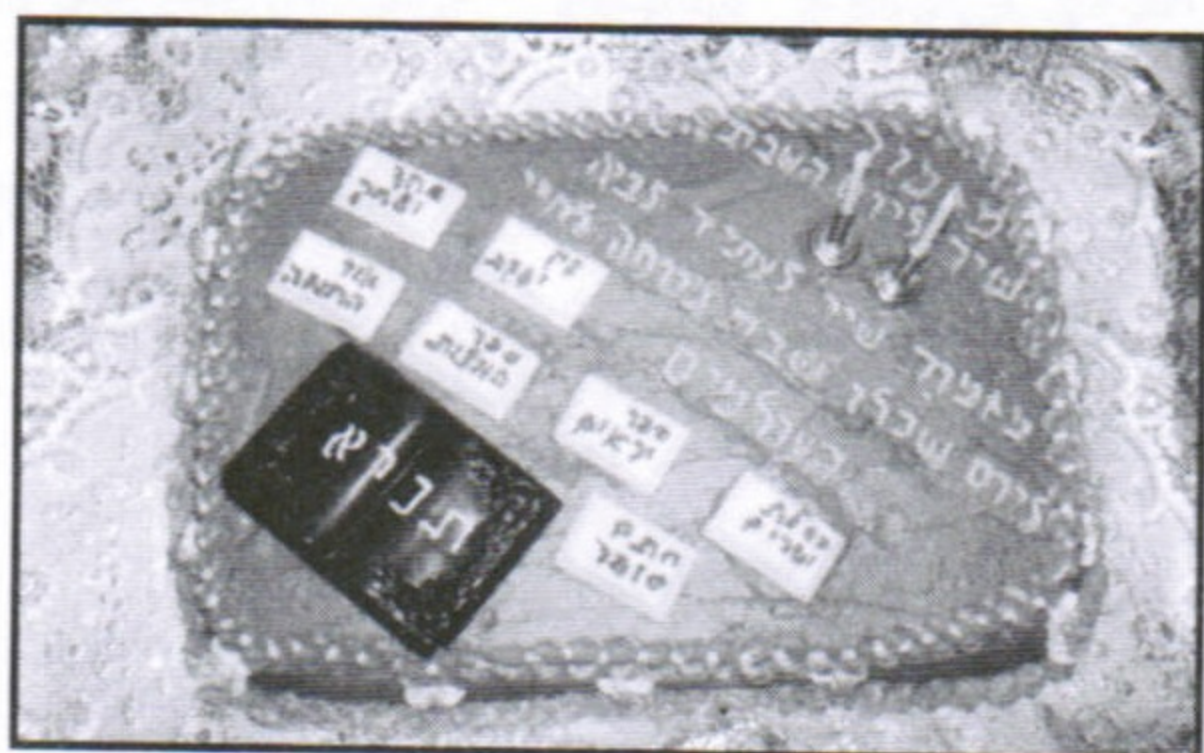
"לכתחילה אריבער" - החסיד מנסה לדלג מעבר למשוכה במרכז העוגה.

עוגה אחת עשיתי כשהרבי דיבר אודות אות בספר התורה. השתמשתי ב'עץ חיים' אמיתי.

כאשר הרבי תיקן ללמוד רמב"ם, השקעתי גם אני בנושא.

את ספר התניא הדפיסו בהרבה ערים ומדינות בעולם. וכמובן גם ב-770.

עוגה זו ביטאה את רחשי לבם של כלל ישראל: רפואה שלמה לראש בני ישראל.

מלחמת המפרץ הסתיימה כנבואת הרבי בפורים. שימו לב לטילים מימין ולכיתובים: הימני נושא את הפסוק "הנה לא ינום וכו'" והכיתוב השמאלי מצטט את המדרש "בשעה שמלך המשיח... הגיע זמן גאולתכם". בסיס העוגה הוא בצורת הכותל המערבי.

שנת הארבעים. קאי איניש אדעתי דרבי... ובמרכז ספר תניא ודולרים.

עוגה זו הוכנה לקראת יום הנישואין החמישים של הרבי והרבנית. נאמר לי שהרבי הסתכל על כל הפרטים ועל כל הכיתובים וחייך מאוד.

עוגה זו אינה דורשת הסבר. את הפטיש של השופט יצרתי לאחר הרבה מחשבה, מקופסה ריקה של תרכיז מיץ תפוזים...

אל תספר לו, הוא ירוץ להדפיס הזמנות...

כאשר הציעו לבעלי את השידוך, נכנס אל הרבי הקודם לשאול אם לנסוע לשיקאגו לשידוך זה. הרבי נ"ע אמר לו "יא, יא, יא, דו זאלסט פארן און דו וועסט מצליח זיין!" (=כן, כן, כן תיסע ותצליח)...

למעשה הרבי אף פעם לא אמר מזל-טוב לפני סיום שידוך, אך נראה היה שהתגובה של הרבי הביעה את הסכמתו המוחלטת לשידוך זה. כאשר הגיע לשיקאגו התקשר אל אמי, גב' טריוויס, והיא הזמינה אותו לארוחת ערב, אך הוא אמר שאכל כבר (דבר שהתברר מאוחר יותר כתשובה שבאה רק מתוך נימוס).

כאשר הבחור הגיע לביתנו, אמרתי לו "אני יודעת למה אתה כאן" ופתחתי עמו בשיחה. שאלתי אותו: "יש לי אינפורמציה שאינך עושה מאום בלי לשאול את הרבי, אז מה אמר הרבי אודות השידוך?"

בעלי שהבין מדברי הרבי שאכן אהיה אשתו, החליט לומר לי את האמת וחזר בדיוק על דברי הרבי הקודם. הבנתי את המשמעות ורק ביקשתי ממנו דבר אחד: "כאשר אבי יגיע הביתה, אל תספר לו במדויק את דברי הרבי כי הוא ירוץ מיד להדפיס הזמנות לחתונה, ואני עדיין לא מרגישה מוכנה"...

כזו הייתה אמונתנו ברבי! ואמנם אבי שאל את בעלי כשהגיע אודות תגובת הרבי, אך בעלי מילא את בקשתי והתחמק מתשובה ישירה.

היו עוד עוגות שאני זוכרת, אך אין לי תמונות מהן. כשהרבי דיבר על הקמת ע"א מוסדות, אפיתי עוגה אך לא ידעתי איך אבנה ע"א מוסדות. לבסוף נולד הרעיון: קניתי משחק מונופול וממנו לקחתי את הבתים והמלונות לצורך הקמת המוסדות. הרי פתרון לכל הרוצים להרחיב ויש להם בעיית תקציב... שנה אחת שימשה העוגה מסלול הליכה לחמורו הלבן של משיח. בשנה אחרת יצרתי עץ וכל אחד מן הענפים היה שם של עיר שאליה הרבי שלח שליחים בארץ הקודש.

להנאת הילדים

ואסיים בעוד אפיזודה אחת קצרה:

פעם הגיעה בתי רייזי (כיום גרינוולד) עם בעלי שיחי' בפורים אל הרבנית. מספר דקות ישיבה על הספה, אך העוגה שעל השולחן לא הניחה לה... היא קמה ושאלה את הרבנית: "את לא מתכוונת לחתוך את העוגה?" הרבנית כמובן פרסה פרוסה נאה ונתנה לרייזי, בעוד בעלי לא יודע את נפשו.

לאחר שנים הגיעה רייזי עם בנה הקטן ארי, לבקר את הרבנית ולמסור גם דיווח משליחותם בברזיל. הרבנית נתנה לארי החמוד שוקולד, והנאת הילד מהמתק ניכרה בפיו, בפניו ובסנטרו. רייזי הרגישה שלא בנוח וחששה מאוד שילכלך את הבית והחפצים, אך הרבנית השתדלה מאוד להרגיעה ואמרה שהכל כביס ואין צורך לחשוש בכלל.